

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Narratio comica de amicitia Damonis ac Pythiae

Omichius, Franciscus

Noribergae, 1617

Actus I. Scena 2

[urn:nbn:de:bsz:31-138648](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-138648)

nectere, ut sanis consiliis aurem præberet:
næ ille rex futurus esset cum felicissimus,
tum laudatissimus. Atq; hanc ob causam
nihil non tentabo, si fortè possim illi per-
suadere ut Platonem, Deum illum Philo-
sophorum, Athenis in Siciliam evocet:
ab eoq; benè vivendi, & rempublicam re-
ctè gerendi præcepta cognoscat. Nisi hac
via res succedat: nihil amplius opis aut
consilii reliquum esse videtur. Ibo igitur,
& rectà me ad regem conferam, ut super
hac re sermones cum ipso cædam.

Actus I. Scena 2.

DIONYS, DION, PUER.

TAndem aliquando regnum Syracusa-
num, quod multis annis non sine pe-
riculo expectavi, in mea manu est. Siqui-
dem pater meus, nescio quibus percussus
suspicionibus, me non semel occidere
tentavit. Sed jam ille mortuus non ampli-
us mordet: ego autem in portu navigo, &
regnum potentiamq; omnem solus obti-
neo: mihi summi & infimi, divites & pau-
peres, nobiles & plebeji subsunt, ac velint
nolint

nolint obtemperant. Ecquis me vivit hodie fortunatior ? Ut autem regni mei splendorem amicis & familiaribus testatum faciam : Per totos nonaginta dies magnificentissimum & sumtuosissimum instruam epulum : Ubi ludis equestribus, cantu, saltatione, comotatione se quisq; oblectet pro arbitrio. Et qui in quocunq; sanè certamine palmam cæteris præripiet, is regale à me præmium feret. Id enim animo meo fixum sedet, omnem posthac in luxu ac deliciis ætatem agere. Nam quis scit, an adjiciant hodiernæ crastina vitæ tempora Dii superi ? Et quid deniq; prædest, tot civitates gubernâsse, tot gentibus imperasse ? Cùm pallida mors æquo pulset pede pauperum tabernas, regumq; tures. Vivamus ergo, dum fata sinunt : Et sardana-pali more edamus, bibamus ac libidinem exsaturemus. Cùm enim semel nobis occidit brevis lux, Nox est perpetuò una dormienda.

DION. Quid ego ex te audio, Domine ? Itane crapulæ & aliis turpibus voluptatibus te vis dèdere ? At perpende quæso

quæso, quis sit exitus vitæ luxurioso-
rum: nec vitæ tuæ telam ante tempus
abrumpe. Audi obsecro patienter &
clementer, quæ ego paucis sum dicturus,
Meministi procul dubio, quid parens tu-
us, jam animam agens mihi madaverit:
quàm graviter, quasi futura prælagiens,
me admonuerit, ut te quàm optimè edu-
candum curarem. Quoties itaq; datæ fi-
dei & jurisjurandi mei recordor: toties
non possum facere, quin te, quocunq;
tandem animo verba mea accipias, sub-
moneam, ut ventura fugias pericula. Ni-
hil enim pensi habes, quid civibus tuis fi-
at: modò liceat tibi indulgere genio, &
totis nonaginta diebus pergræcari: ô do-
lor, ô dedecus! ô labes. Namq; haud istas
delicias præsens tempus sibi postulat. Sed cū
gubernationē Reipublicæ tanquàm onus
gravissimum susceperis: Vigilandum est,
agendum est, benè consulendum est. Sic
omnia prosperè cedent. Itaq; optimo a-
nimo te rogo atq; obtestor, ut aliam
nunc vitæ rationem ingrediaris, & co-
gites, quid personâ tuâ sit dignum. Qui
enim laudabiliter impèrio præesse cupit:
necef-

neesse est animum ad Philosophiæ studi-
um applicet, & ab ineunte ætate cum om-
nes alias virtutes, tum in primis justiti-
am & æquitatem colat: ut ita subditis su-
is bono exemplo præeat: nec unquam
contra honestatem ac decus quicquam a-
gat. Quod si princeps eum se præster,
munusq; suum ex præscripto virtutis ad-
ministret: non dubium est, quin regni ne-
gocia feliciter successura, & Respublica
pacata sit ac florens futura. Quin etiã sub-
diti non detrectabunt parère tali regi, sed
& tributa libenter solvent, & vitam ipsam,
re ita ferente, pro salute ejus impendere
parati erunt. Vicini deniq; principes eum
in oculis ferent, ac summa prosequentur
benevolentia. Et cui non videatur exo-
ptabilis, principem omni virtute excul-
tum, quàm crudelem Tyrannum appel-
lari? Hæc igitur animo tuo infigas, quæso,
Domine: nec liberio rem admonitionem
meam odio aut malevolentia dignam ju-
dices. Certè enim propterea dixi, quæ-
cunq; dixi: ut regnum tuum sit florens, sit
quietum, sit stabile; tuaq; Reipublicæ ge-
rendæ ratio non solum in populo tuo, sed
apud

apud exteros etiam principes laudem ac
prædicationem mereatur.

DIONYS. Semper habebō in me-
moria atq; in pectore, quæ jam suggestisti,
DION. Nec enim oblitus sum, quanta sol-
licitudine, & meam, & totius regni salu-
tem parens moriturus tibi commendarit.
Hoc unum miror, quòd vitio vertendum
mihi putes, quòd tantam potentiam con-
secutus, voluptate capiar, quæ habet quid-
dam naturalis boni. Næ tu iniquus in me
adolefcentem vidèris iudex, qui æquum
esse censes, me à pueris illico nasci se-
nem, neque illarum affinem esse rerum,
quas fert adolefcètia. Ecquando tu homi-
nem adolefcentem vidisti, qui à volupta-
tibus abhorruerit? qui non præsentibus
deliciis animum expleverit? Quod si ali-
quando capularis fuero senex: tùm satis
maturè voluptatibus nuncium remisero.

DION. Aberras à vera sententia, o
Rex: atque idcirco erras, quòd Philoso-
phiam non attigeris, nec quid inter volu-
ptatem & honestatem intersit, didiceris.
Voluptas enim etsi prima specie blandi-
tur, tamen est ex earum rerum numero,
B quæ

quæ nigram caudam trahunt, & tandem
in maximas calamitates præcipitant. Lon-
gè tutior est via illa, à virtute Herculi mô-
strata. Nam qui virtutis est studiosus: is
ad honorum & potentia fastigium ascen-
dit: nomenq; suum immortalitati com-
mendat.

DIONYS. Quem tu mihi Hercu-
lem, quam virtutem nominas? An nescis,
me à parente solum in conclave inclu-
sum & ab hominum conspecto & collo-
quio remotum, in historiis plane hospite-
tem esse? Veruntamen, non pudor est,
nil scire: pudor, nil discere velle.

DION. Narrabo itaq; si placet, hanc
historiam, ætati tuæ accommodatissimam.
Hercules, Jovis & Alcmenæ filius, cùm
primùm adolefceret, in solitudinem fer-
tur exiisse, ibiq; sedens, diu secum delibe-
râsse, volupratemne an virtutem conse-
ctari melius esset? Tunc ei duæ foeminae
dicuntur obviam venisse: quarum una
pretioso, splendidoque vestitu ornata, &
nitore fucato illita: altera veste vili candi-
dâq; amicta ac vultu modesto & liberali
præditafuit.

Dio-

DIONYS. Di boni, quid audio?

DION. Cùm ambæ jam propius ab Hercule abessent: altera illa antevertens, Herculem ita alloquebatur: si tibi me amicam adjunxeris, in viam te perducam jucundissimam atque facillimam, in quâ omne quidem genus deliciarum gustabis, asperum autem vel insuave nihil experieris. Non enim te negotiis arduis immiscebis, sed dispicies, quo pacto opiparis epulis, ac dulci potu, & optatis amoribus fruaris, sensusq; omnes suaviter oblectes.

Hæc cùm Hercules audivisset, de nomine mulieris percontatus est. At illa respondit: ab Amicis quidem, Beatitudinem, ab Osoribus autem per contemptum Ignaviam se vocari.

DIONYS. Dic porro, mi Dion, quis finis hujus colloquii fuerit, & utri istarum foeminarum Adolefcens nomen suum dederit?

DION. Accedens postea & altera mulier: Novi (inquit) parentes tuos, ô Hercules, & indolem tuam, liberal emq; institutionem.

Unde spero, te à virtutis viâ non de-

clinaturum. Si enim Græciæ universæ admirationi esse postulas: danda est tibi opera, uti beneficijs Græciam demerearis. Siq; animus fert, ex rei militari potentiam tibi comparare: discendæ sunt artes bellicæ à peritis, atq; exercendæ, ut & amicos defendere, & hostes domare possis.

Si corpus benè firmum habere desideras: laboribus ac sudore illud est exercendum. Nullas enim res bonas ac honestas dii largiuntur hominibus sine labore & diligentia.

DIONYS. præclare quidem hæc dicuntur: sed difficulter peraguntur. At quid interim quaeso, Hercules?

DION. Cùm interpellasset ignavia: & viam nimis longam ac inamænâ à virtute monstrari dixisset: Hæc acriter illam objurgavit, quòd non intelligeret, quid verè esset suave ac bonum? Sed voluptatum usu immodico ac præmaturo, vim naturæ inferret, stolidis sectatoribus suis illuderet, & corpus effectum, morbisque & molestiis plenum senectuti traderet. Unde & à cœtu Deorum exclusa, & apud

Graciz univēsa
s: danda est
tam demere
re milcaripo
dilectis ac ho
exercenda, ut
hostes doman

pub honestos homines in contemptu
esset.

Contra, virtutem affirmavit Deo ac
viris bonis esse familiarem : neq; ullum
opus honestum sine ea fieri.

Amicis verò ejus, quia famem & si-
tim expectent, cibum & potum esse ju-
cundissimum : somnum quoque à labore
gratiorem. Quin etiam virtutis stu-
diosos juvenes, Deo charos, amicis dile-
ctos, ac civitatibus suis venerabiles esse:
& quamvis vitâ defunctos æterna nomi-
nis gloria florere. Quamobrem si Her-
cules honestos labores alacriter susce-
perit : summa ipsi felicitate potiri li-
cere.

Adolescens itaq; , oratione utriusq;
mulieris accuratè perpensa , tandem
virtutis viam sibi ingrediendam existi-
mavit : & hac duce, labore autem co-
mite , multa pulcherrima & præclarissi-
ma facinora edidit, quæ passim literarum
monumentis sunt prodita : & quibus
hoc consecutus est, ut in Deorum nume-
rum referretur, eiq; templa, aræ, & sacri-
ficia

ficia publicè constituerentur. Quocirca exemplum Herculis tu quoque, Domine, si me audies, imitaberis virtutem studiole coles, atque ita nominis immortalitatem consequeris.

DIONYS. Pulcherrima aedepol ac memoriâ dignissima est hæc historia: quam unde decerpseris, aveo scire.

DIONYS. Cum adolescentulus uberioris ingenii cultus capiendi causa, Athenas me contulisset: in sapientissimi cujusdam viri noticiam perveni, cui nomen Platonem. Is suis de virtute dissertationibus narrationes tales aptè non raro interferebat. Ac sanè quotiescunque ejus viri recordeo, toties in quenquam hominum tantam ac tam divinam sapientiam cadere posse, vehementer miror. Neque dubito, quin si coram illum audias, vel ad studium virtutis cohortantem, vel à vitiorum foeditate dehortantem: summæ hoc tibi voluptati sit futurum. Nihil enim tam præclare à me dici potest, quin virtus ejus id omne quàm longissime superet.

DIONYS. An non ergo sapiens ille mu-

le munificentia nostrâ allici, adduciq; posset, ut Athenis in Siciliam trajiceret, mihiq; præsens præsentilla, quæ tu tantoperè extollis, edissereret?

DIONYS. Facile hoc ab illo obtineri posset, si ipse, ô Rex, literis annulo tuo absignatis, eum accereres. Quibus & ego meâ manu exaratam adjiciam epistolam. Penitus enim persuadeo mihi ipsum in gratiam tuam & meam libenter in hanc insulam appulsurum: ac spondeo fore, ut Platonem audisse nunquam te poeniteat.

DIONYS. Vellem is statim hic adesset! verùm abi tu, ac literas matura, & ad hominem mitti jube.

DION. Rectè curabitur, tu modò sis otioso animo.

Heus puer, ubi es?

PUER. Adsum Here: dic quid velis?

DION. Curre ocysus, & aliquem è regis tabellariis mihi accerere: cui dic, properato opus esse, ut gravissimorum negotiorum causa, simul atq; cras illuxerit, peregrè abeat.

PUER. Jam faxo hic aderit. Qui servus bero meo servire bene postulat, eum non somnolentum aut vecordem esse oportet: sed exsuscitare se, & heri negotia impigre exsequi. Aliter enim si faciat, ulmi tergo ejus insultabunt. Quod mihi ne accidat, cavendum gradusq; celerandi sunt.

Actus I. Scena 3.

PHILETUS, HYBRISTES, PHILOTYRANNUS, MISOPHILOSOPHUS.

A

Udivi hic consilia quædam agitari: Quibus si parebitur: nã, omnino nos perimur, neque in rege amplius præsidij quicquam habemus. Quamobrem, viri amicissimi, maturè illi rei necessè est occurramus, ne in nos hæc cudatur faba.

HYBRIST. Quidnam id est? diè obsecro.

PHILOTYR. Itidem ego velim, ut de toto negotio nos breviter edoceas

PHILET. Dicam. Fortè fortuna hodie regem nostrum, ante prandium in palatium